

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 35000 KORONA
EGYES SZÁM ÁRA 1500 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48 SZÁM

Az élet kapuja

Hatvan esztendő liberalis kormányzás után, mikor szertentünk az októberi lázadás és a faji-diktatura alig széttagozott parázsának véres fénye mellett, méltán idézhetjük a Szózat költőjét, mert valóban nem leltük honunkat a házában.

A föld, a pénz, a városok, a jóvelmező állások, a vesetésre hívott intellektuális pályák, a magyar kultúra, mind mind egy ádás, önsó, öncélú, vérében és erkölcsében idegen nemzetiség kezére jutottak, amelynek ésszerű szőrösségét alig kendőzte az ötlekrajcáron *en gross* osztogatott „magyar nemzeti” jelleg.

A magyar nagylelkűség nem sujtott le akkor sem a hálátlan jövevényekre, pedig ezer és ezer jó hazafi kiontott vére bélyegezte frissen az *ahavéru*si lelket. Az ősi magyar jogászai gondolkodás, igazságszeretet a tulzolt méltányosság jegyében ekkor is csak annyit követelt, — de ezt követelte az egész ország elementáris erővel, — hogy végre az államkötő nép is részesüljön a lélekszámát megillető arányban a magyar élet javaiban, földjében és kenyérében.

Az általános numerus claususnál, amely minden Magyarországon élő néptörzsnek egyaránt megadja mindazt, ami számarányánál fogva megilleti, jogszerűbb, szinte a testetlenségig tárgyilagosabb intézkedés el sem képzelhető.

Sajnos, annakidején a keresztyén gondolat elhivatott vezérei mellett az élen ágált a kursus sópredék szájas konjunktura serege is, — azok, akik ma zsidó szoldon acsarkodnak sejtőjükből a politikai fórumon elarult és becsapott barátai és volt hiveik ellen, — s az általános numerus clausus intézményes rendezését elcsodorta a demagóg fogadkozással szennyes árvaizé.

Egyetlen-egy törvényt alkotott a nagy idők törpe nemzedéke, amely a magyarságra ébredt ifjuság, a nemzet jövőjét hivatott biztosítani: a főiskolai numerus clausust.

Főösleges fejtegetnünk, hogy e törvény nélkül ma már nem volna diplomás magyar ember s az elmúlt hat év alatt Isten tudja minő szegyenbe és gyalázatba, micsoda katasztrófába vitt volna az intellektuális pályákon elhatalmasodó semita szellemi proletariatus. Am a numerus clausussal kezében éberen állott őrt az ország sorsa fölött a főiskolák kapujában a magyar professzorok s a szervezett magyar diákság tömör falaxa. Az *alma matere*k numerus clausussal oltalmazott kapui egygyé lettek számunkra az *élet kapujával* s a sok csalódáson fásult lélek megnyugtató reménységben: ha elvetétek is a félrevezetett liberális elődök a multat, ha elopták is az arulók és öncélú törtézők a jelent, a jövő, — hata a numerus claususnak, — mégis a miénk lesz, magyaroké. Most az élet ez egyetlen felíve

örzött kapuján akarnak részt tenni. Azon a kapun, amelyet eddig a pokol kapui sem dönthettek meg. Mert a külföld fenyegetését, százezres és százezres lappeldány hazudozását, a belső zsidóság pénst és hangot nem kimélő késhegyre menő harcát visszaverte játszva a tényérsapkás hadsereg. És most, ha igazat lehet adni a híradásoknak, holmi apró cseprő vélt taktikai előnyért, pártérdekből, belülről robbantják a kaput, arról a helyről, amelyről az egész magyar diákság legelső sorban várta az ő támogatását s ahonnan eddig méltán és nem is hiába várta.

Eat a rendeletet vissza kell vonni. Magyarország kultuszminisztere, aki anyiszor adta tanúbizonyságát szocialis érsékének, alkotóképességének

és tetterejének, a magyar diákság életérdekeiből egy vonalnyt sem áldozhat fel pillanatnyi pártpolitikai érdekekért. *A magyar élet kapuját* nem döngetni, de védelmesnie kötelessége, miot ahogy a végsőkig ott lesz annak oltalmazásában a diákszervezetek mellett minden igaz magyar.

A numerus clausus törvényt magyarázó két új rendelet meg nem állhat. Mert törvényt magyarázatnál most igazabb, mint valaha, a klasszikus római jogi tétel:

„*Scire leges non hoc est: verba eorum tenere, sed vim ac potestatem.*”

Magyar törvény ereje, magyar törvény hatalma pedig csak a magyarságot szolgálhatja. Magyar törvényt csak a magyarság érdekében lehet és kell magyarázni.

Érintetlenül meg kell őrizni a numerus clausus fajvédelmi rendelkezéseit

A keresztyén társadalom vezéreinek tiltakozása Nyilatkozik a kultuszminiszter

(A *Hajdúföld tudóstóljától*.) A magyar társadalom általános megdöbbenése és óriási felháborodása fogadta *Klebensberg* Kunó kultuszminiszternek azt a rendeletét, mely részt tűve az egyetlen fajvédelmi törvény, a *numerus clausus* lényegén, kimondja, hogy a magyarországi egyetemek kikeresztelkedett zsidókat korlátlan számban, Mózes-hittű zsidókat pedig a megengedett kontingens arányában vehetnek fel. Ez a váratlan rendelkezés, mely végrehajtása esetén

magá után vonná az egyetemek és főiskolák nagymérvű elzsidósodását,

oly nagyfokú örömet keltett a liberális körökben, hogy egyes fővárosi zsidó lapok csütörtöki számukban már *gyászkeretes* cikkekben parentálták el a fajvédelmi törvényt. A magyar nemzeti közvélemény érthető megrökönyödéssel fogadja a miniszter elhatározását, melyre *Klebensberg* Kunó legutóbbi szereplése után senkisé számított, legkevesebb a zsidók, akik a kultuszminisztert ugy emlegették, mint a fajvédelmi eszme providenciális férfját. A keresztyén nacionalista közönség s vele együtt az egyetemi ifjuság — mint a *Hajdúföld* értesül — végsőkig szándékszik harcolni a liberális új rendelet ellen és el van tőkélve, hogy az eddiginél is nagyobb erő-kifejtéssel, hazafias érzésvilágának lángoló lelkesedésével fogja megvédeni a magyar diákság legelemibb létérdekeit biztosító törvényt.

Liberális törvény-magyarázás

Klebensberg Kunó bizalmas rendelkezése politikai körökben óriási izgalmat keltett. A magyar politikusok csaknem valamennyien nyilatkoztak s szinte egyetértően abban,

hogy a kultuszminiszter „*liberálisok fele hajló törvényt magyarázása mit sem változtat a szentesített törvényen*” s elhatározását vissza kell vonnia. A *numerus clausus* megalkotója,

Haller István ny. kultuszminiszter a szóbanforgó ügy kapcsán ezeket mondotta:

— Hogy a kikeresztelkedett zsidók ne számíttassanak bele a zsidók kontingensébe, ez olyan magyarázat, amely *nem felel meg a törvény szellemének*. A törvény nem beszél felekezetről, hanem *fajokról* és nemzetiségről. Azt a kérdést tehát, hogy valaki keresztyén, vagy zsidó vallású e, a válogató bizottság nem is kutatja. Amit kutat, az az, hogy *zsidó származású-e az illető, vagy másfajta*. Eat megállapítja okmányok alapján, amelyek a származást igazolják.

Gömbös Gyula: „Azt, hogy a zsidóság faj-e, vagy felekezet, nem a kultuszminiszter fogja eldönteni.”

A rendelkezésre vonatkozólag *Gömbös Gyula* nemzetgyűlési képviselő, a fajvédő párt vezére a következő nyilatkozatot tette:

— *Klebensberg* Kunó bizalmas rendelete áttörte a numerus clausus védőgátját. Azt, hogy a zsidóság faj-e, vagy felekezet, semmiféle földi hatalom, tehát a kultuszminiszter sem fogja eldönteni.

— Felfogásom szerint a zsidó faj, tekintet nélkül arra, hogy áttér-e valamely más vallásra, vagy sem,

mindig zsidó marad.

Ebből a szempontból tehát a kultuszminiszter intézkedését nem tartom helyesnek, de helyesnek tartom abból a szempontból, hogy az engedélyezett és nem a tényleges szám után alkalmazzák a numerus clau-

A törvény kifejezett intencióiba nem szólhat bele a miniszter és így ha ellentétes a tanári kar és a miniszter magyarázata, a *landri kar magyarázata érvényesül a miniszterével szemben*, — ezt biztosítja az egyetem autonómiája.

— Semmi értelme sincsen bármió tágitásnak, mert hiszen az előtt csak nem lehet szemet hunynia Magyarországon senkinek, hogy

diplomás emberek ezrei vannak alias és kenyér nélkül; ezeknek a számát a zsidóság kedvéért nem lehet és nem szabad szaporítani.

Bármilyen tágitás felesleges és helytelen.

Elégedettség a kormánypartiban

A kultuszminiszter bizalmas rendelkezése politikai körökben nagy izgalmat keltett. A kormányhoz közeli pártok aggodalommal állapították meg, hogy a *numerus clausus törvényének kormánynyilatkozatban, sajtóban és nemzetgyűlésen hirdetett intranzigens fenntartásának és végrehajtásának az elvén*

hatalmas részt ütöltek az említett rendelkezések

és az a felfogás alakult ki, hogy ilyen módon szinte hivatalos helyről kap buzdítást és támogatást a radikális baloldal a numerus clausus elleni újabb, nagyhangú offenzívára. Az egységspártban

kinos meglepéléssel értesültek a képviselők

arról, hogy *Klebensberg* Kunó gróf kultuszminiszter, aki a parlamentben nemrégiben megdönthetetlen érvekkel az egész keresztyén közvélemény osztatlan helyeslése mellett verte vissza a numerus clausus ellen irányított radikális-szociáldemokrata beszédsatát, most módot ad a baloldalnak a numerus clausus elleni újabb fölvonulásra.

sust. Helyeslem, de csak azzal a feltétellel és határozott kikötéssel, hogy az állam megfelelő ösztöndíjjal lehetővé teszi azt, hogy az engedélyezett kontingens kereteit

a keresztyén magyar főiskolai hallgatók száz százalékra kiölthessék.

Eat a megoldást követeli egyébként a mai gazdasági helyzet is.

Hogyan vélekedik a liberális sajtó?

A fővárosi és vidéki liberális sajtó nagy gaudiummal fogadta a miniszteri rendelkezést. *Kállay* Tibor, aki nemrégiben alkított egy községi liberális pártot, *Hevedüs* Lóránt kedvenc lapjában, a *Pesti Hírlapban* azzal dicsekszik, hogy nagy része

volt a kultuszminiszter megpublitásában. Óriási örömmel emlékeznek meg a *liberális vívmányról* a többi zsidó lapok is. Így az *Eszt*, *Klebensbergnek* és *Kallaynak* egyenesen köszönetet szavaz. Ugyancsak örömtől itasult hangon ír az *Ujság*, *„Pesti Nép”*, *„Magyar Hírlap”* és a *„Népszava”* is, ez azonban a numerus clausus teljes eltörlését követeli. Legérdekesebb

Fabian-Fuermann Béla

zsidó fajvédő képviselőnek a *Magyarországban* megjelent nyilatkozata, mely a következőképpen hangzik: — Az, hogy Klebensberg ma rendeletet adott ki, amely szerint a kikeresztelkedett zsidók az arány-

szám megállapításánál nem tekintendők zsidóknak, csak azért érdekes, mert ismét felveti a kérdést: *felekezeti-e vagy faj? Ha felekezeti, akkor nem lehet fenntartani a numerus clausust, ha pedig faj, akkor a kikeresztelkedés a fajiságon mitsem változtat.*

És ebben Fuermann képviselőnek tökéletesen igaza van. A bizalmas rendelkezés lényegében forgatja ki a törvény igazi értelmét, mert az az *interpretáció*, melyet a fent ismertetett elhatározás fűzött a numerus clausushoz, a magyar fajvédelmi gondolat elfojtásához vezet, ha idejekorán vissza nem vonja azt a kultuszminiszter.

A kultuszminiszter nyilatkozata

Budapest, szeptember 17. Klebensberg kultuszminiszter a numerus clausus ügyében kiadott két rendeletére vonatkozólag, ma este a pártértekezlet után az újságíróknak ezeket mondta:

— A tanév elején telefonon kiadott rendelkezéseim jelentőségét túlbecsülték. Minthogy a magyar törvények értelmében a zsidóság felekezeti és nem nemzeti ség, természetes, hogy a felvételnél is csak a születési anyakönyvi kivonat lehet iránnyadó.

Értetlenségem szerint emiatt nem is voltak nehézségek, csupán az orvosi karon. Mi sem állt távolabb tőlem, minthogy propagandát csináljak a zsidóság körében a numerus clausus segítségével a megkeresztelkedés mellett. Rendeletem egy évi időt állapít meg a meg-

keresztelkedés és a belratkozás között.

Ami második rendelkezésemet illeti, annak erkölcsi jelentősége van, számbeli kihatása nincs, mert a legtöbb fakultások engedélyezett létszáma teljesen betelt. Mindössze az orvosi fakultáson történt meg, hogy csak 260-an iratkoztak be, az arányszám kisebb volt nyolccal, mint az engedélyezett létszám.

A zsidóságnak az volt a sérélmé, hogy minden 18 keresztény ifjú után egy zsidó iratkozhatik be.

A numerus clausus fel kellene és fenn kell tartania szociálpolitikai szempontból.

A kultuszminiszter végül *Adm* professzor ügyével kapcsolatosan kijelentette, hogy azért vállalja a felelősséget.

Teljes a zürzavar Kinában

Merényletek a japánok és amerikaiak ellen

London, szeptember 16. Japánból és Kinából újabb komplikációkról számolnak be a jelentések. A tegnapi nap folyamán két bombamerénylet történt. Az egyik merényletet a hanghál-i japán konzulátus ellen követték el koreai anarchisták. A robbanás következtében

Rikaszaharuki konzul megsebesült.

A bomba az épület homlokzatát ledöntötte és egy kínai kuli megölt. *Arim* városában *kínai katonák megidomították az Egyesült Államok diplomáciai megbízottját.*

Nagy izgalmat kelt egy német állampolgárnak *Bucsan* városában

történt letartóztatása is, a német kereskedő egy amerikai cég szolgálatában állott, a szövetséges kínai csapatok parancsnoksága *kantoniak javára ekövetelt kémkedéssel gyanúsítja.*

A kantoni hadsereg viszont a *Banny* francia gőzöst a *Jangee-Kiang* folyón

ágyúfőzésekkel megtámadta.

Hírek szerint csakhamar döntő harcra kerül sor az egymással szemben álló hadseregek között. *Vu Pej-Fu* csapatait megerősítették és a „marsall” most arra készül, hogy a kantoniakra döntő csapást mérjen.

Két szélhámos sorra károsította a magyar arisztokrácia tagjait

Daruváry Géza nevével szélhámoskodtak — Ailegitimista ügyvédök összeütközése a törvényekkel

(*A Hajdúföld tudósítójától.*) *Budapest, szeptember 16. Weichert Béla* állásnélküli magántisztviselő és *Szilágyi Géza* ügyvéd különös módját találták ki a pénzszerezésnek. *Weichert*

telefonon felhívta *Frigyes kir.* herceg titkárát

és aztán sorra *Andrássy Gyula*, *Sigrcy Antal*, *Eszterházy Pál*, *Károlyi László* és még több mánás jószágigazgatóját, akinek azt mondta be, hogy *Daruváry* kegyelmes ur titkára beszél és kéri, hogy

3 millióval fizessenek elő

az előkelő legitimisták részére készült *„Magyarország újjáépítésének albuma”* c. műre, ahol a titkárnak nem sikerült megállapodást kötni, ott azt mondta, hogy *„rögtön jön a*

telefonhoz *Daruváry* kegyelmes ur!” A telefonnál ekkor

megjelent *Szilágyi Géza* ügyvéd és mint *Daruváry* beszélt

a felhívottakkal. Így aztán mindent sikerült elintézni a dolgot és nyugta ellenében felvenni a 3 milliót. Amikor aztán hosszabb ideig hiába várták a könyvet, érdeklődni kezdtek és kiderült a turpisság. A telefonos szélhámosokat elfogták és

csalás miatt kerültek a bíróság elé.

A vádlottak a bíróság előtt nyomorukkal védekeztek. A bíróság mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki több rendbeli csalás bűntettében és *Weichert* és *Szilágyi* másfélévi börtönrre ítélté.

Olcsóbb lett a vasúti fuvarozás

Miskolc, szeptember 16. A MAV állandó díjszabási bizottsága a miskolci Kereskedelmi- és Iparkamara meghívására *dr. Senn Ottó* miniszteri tanácsos, igazgató elnöke alatt esztőtörtökön Miskolcon tartotta meg VII. rendes ülését. A tarifabizottság ülésének tárgyszózatán 16 cikk szerepelt, köztük a szónszállítási tarifa csökkentése is. A bizottság ülése zárt volt, a módosítások mérvét nem hozták nyilvánosságra és az ülésről csupán annyi szivárgott ki, hogy a módosítások

minden téren enyhítést és lezárlást tartalmaznak.

Módosították az autókhoz együtt szállított alkatrészek fuvardíjazását, a kisebb rakomány tehorkocsik különleges berendezésű kocsikban szállított friss hús, valamint az ümlesztett állapotban szállított gabonaművek díjazását és foglalkoztak a fuvarlevélforma rendszeresítésének bevezetésével is és felkérték a résztvevő érdekképviseleteket, hogy észrevételeiket közöljék.

Ugy él Benes, mint egy amerikai nábob

A cseh köztársaság legujabb leleplezett panamája

Prága, szeptember 16. Karlik dr. lapja a *Cech* legujabb cikkében Benes külügyminiszter életmódját, fényűzését ostromozza. Elmondja, hogy Benesnek a *Hradzsinban* hivatalos lakása van, melyet

a cseh állam tart fenn.

Egyetlen más miniszternek sincs ilyen államilag berendezett és állami költségen fenntartott lakosztálya. Másik lakóhelye *Bubeneccsen* van, ez olyan fényűzéssel, pompával rendezte be Benes, hogy a háború előtt

egyetlen *Rothschild* sem élt olyan pompában, mint ő.

Benes ezenkívül a *poskovic* csá-

szári kastélyt is igénybe veszi és kívánságára óriási költséggel berendezik számára a régi *Cze uln-palotát* is. Benesnek minden lakásában külön szolgálómélyzete van.

A szolgálkat az állampóntár fizeli.

Benes szakácsa azelőtt a bécsi Burgban szolgált, valaha *Ferenc József* számára főzött. Lakájai ugyanazok, akik az osztrák császári öltöztették.

A régi császári kastély kertjében Benes hatalmas tennispályát építtetett.

„*Senkisé kérdezi, hogy Benes honnét veszi mindezt?*” — fejsei be leleplező cikkét a *Cech*.

A városi közmunkát nem lehet idegen cégek kezére átjatszani

A tanács esztörtökön foglalkozott a *Szent Anna-utcai* építkezés körüli bajokkal — Mit csinált *Balla Gerő* az asztalos munkákkal

(*A Hajdúföld tudósítójától.*) A debreceni szakszervezetek panaszos beadványal fordultak a városi tanácshoz s ebben a beadványban szóvá tettek egy igen súlyos sérelmet. A városi tanács ugyanis a közmunkák vállalatba adásánál igyekezett figyelemmel lenni arra, hogy a munkákat *debreceni vállalkozók* kapják. A szakszervezetek szerint most egy debreceni vállalkozó különös módon kelezkedett szembe a város és a munkások intencióival. *Dr. Balla Gerő* másasztalos, aki, mint legolcsóbb ajánlattevő kapta meg a *Szent Anna-utcai* báház asztalos munkáit, ezeket

a munkákat nem Debrecenben végeztette el, hanem a vállalatba adta a *Dunaharaszti* Faipari részvénytársaságnak,

s ezzel súlyosan megkárosította egyrészt a debreceni asztalos ipari munkaadókat, másrészt a debreceni asztalos ipari munkásokat. *Balla Gerő* ezzel *40 debreceni munkás* alkalmazását tette lehetetlenné s ez ellen kértek a szakszervezetek védelmet a városi tanácsától.

A tanács esztörtökön ülésén *Borsoss József* műszaki főtanácsos mutatta be a szakszervezetek beadványát. Hozzátette azt is, hogy értesülése szerint a *faredőnyök* szállí-

tását is *budapesti cégre* bízta a vállalkozó.

Magoss György polgármester felháborodott hangon szólott erről a dologról.

— *Micsoda dolog* ez, hogy mi a helyi iparnak megadjuk a 6 százalékos kedvezményt, helyi iparossal dolgoztatunk, ha az 6 százalékkal drágább az idegen vállalkozónál és akkor ilyen dolgok történnek. Az ilyen eljárást semmiesetre sem lehet helyeselni és nem azért építettük ezeket a bérházakat, mintha ez valami hasznos hajtó vállalkozás lenne. Azért építettük, mert enyhíteni szeretnénk a lakásínségen és főként pedig a helyi ipart akartuk foglalkoztatni. Igenis meg kell állapítani, hogy mi történt ezal a munkákkal.

Borsoss főtanácsos erre kijelentette, hogy

a munkások beadványa mindenben megfelel a valóságnak.

A városi tanács ennek alapján határozatiilag kimondotta, hogy mintán más megtörtént nem alkalmazhat, költi *Balla Gerő* eljárást a *legnagyobb mértékben helyteleníti és a későbbi vállalatba adásoknál figyelemmel lesz a Szent Anna utcai építkezés asztalosmunkái körül előfordult esetre.*

Lengyel
VEGYTISZTÍTÓ KEMEFESTŐ GŐZMOSÓ

OSAPÓ UTCA 28 SZÁM
Plüss és guvározástársaját m helyemben készitek.

Columbia, Sansalvador és Oláhország a Népszövetségi tanács tagjai

Genf, szept. 16. A népszövetségi közgyűlés mai ülésén a nem állandó tanács tagok megválasztásáról döntöttek. Nem állandó tanács tagokká választották az első szavazásnál *Kolumbiát, Lengyelországot, Chilit, Sansalvador, Belgiumot, Romániát, Hollandiát és Kínát*, a második szavazásnál pedig Csehországot, Lengyelországot, Chile és Románia 3 évi időtartamra tagjai a népszövetségi tanácsnak.

Az egy évre szóló mandátumok *Belgiumnak, Csehországnak és Szlováornak* jutnak.

Lengyelország újválaszthatóságát 48 szavazatból 36 szóval kimondták.

Otven lovat neveztek be a debreceni löversenyre

(A Hajdúföld tudósítójától.) A szept. 25-én és 26-án tartandó debreceni löversenyekre a nevezések tegnap este záródtak. A nevezések oly tömegesen érkeztek, hogy maga az egyesület sem számított ilyen szép és nagyszámú nevezésekre. A fővárosi ismert istállótulajdonosok: gróf *Schönborn, báró Buttler, báró Podmaniczky, leveg Gyula stb.* küldték be nevezéseiket úgy, hogy 51 lövevénye érkezett be a titkársághoz. A program összedolgozása most már gyorsan megtörténik és — amint azt előre jeleztük — nagy és népes mezejövevényre van kilátás.

A közönség tájékoztatása végett már most jelezzük, hogy a versenyek nem — mint a falragaszokon hirdetve van — 3 órakor — hanem a hamar bekövetkező sötétség miatt, már délután 2 órakor kezdődnek.

A gyönyörű szép tiszteletdíjak már megérkeztek és a mai naptól kezdve közösemle ki vannak téve *Asmann Ferenc* fotéri divatüzletében, ahol a páholyok is kiválthatók már.

A villamosról menetközben nem lehet leugrani

Egy nyugállományú főhadnagy szenzációs találmányával kísérleteztek Budapesten

Budapest, szeptember 16. A székesfővárosi villamosokkal kapcsolatosan régi panasz az, hogy napról napra fordulnak elő szerencsétlenségek, melyeket azonban a legtöbb esetben a fel- és leugró utasok okoznak önmaguknak. Most egy szenzációs találmányával lepte meg a világot *Róka Béla* ny. főhadnagy felügyelő. Róka olyan elmés szerkesztet konstruált, melynek segítségével a mozgásban levő villamos ajtajait semmiképp sem lehet kinyitni s a villamos megállásakor az ajtók maguktól kinyitnak, megindulásakor pedig maguktól bezáródnak. A nagy jelentőségű szerkesztet próbáit most tartják és a napokban a nagyközönség előtt is bemutatják a szerkesztet működését.

Forgács urifodrász

Arany János-utca 2.

Október 6-án leplezik le a debreceni Tisza-szobrot

Debrecenbe jön a Kormányzó

(A Hajdúföld tudósítójától.) *Kisfaludi Strobl Zsigmond* szobrászművész teljesen befejezte a debreceni egyetem megbízására készült *Tisza István-szobrot*, mely

a mártír államférfi első emlékműve lesz az országban.

A szobor kitűnően megépített talapszaton, álló alakban ábrázolja *Tisza Istvánt*, aki messzefigyelő szemekkel néz előre. A mű idedlisan sikerült szoboralkotás, egyike lesz a legjobb köztéri emlékeknek.

Október 6-án leplezik le a debreceni egyetem előtti térségen, a leplezési ünnepségen pedig a *Kormányzón és a kormány összes tagjain kívül jelen lesz a magyar közélet számos nevezetes és jelentős tagja.*

Ismét hat magyar egyetemi hallgató menzadiját vállalta magára a debreceni ÉME

Gazdag programu választmányi ülés

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az Ébredő Magyarok Egyesületének debreceni csoportja csütörtökön este rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta az évi első választmányi ülését, amelynek határozatai mindennél ékeesebben cáfolják a liberális oldalról az egyesületre szórt rágalmakat.

Szathmáry István dr. elnök nyitotta meg az ülést s felolvasta a köszönetnyilvánítást, amelyet *Hadhazy Zsigmond* dr. főispán útján küldött Magyarország Kormányzója az ÉME nagygyűléséről felterjesztett hódolatára.

Ezután az Egyetemi didkaszta felügyelő bizottságnak köszönő átiratát terjesztette az elnök a választmány elé. Az átiratban *Láng Nándor* dr. egyetemi tanár, Menza E. női hálas elismeréssel emlékezett meg arról, hogy az ÉME ez évben is 5 szegény magyar egyetemi hallgató étkezési díjának fedezetét vállalta magára. A választmány rajtuk kívül még egy diák étkeztetését határozta el s így ez idén is

3 medikus, 2 jogász és 1 bölcsész valláról veszi le az ÉME az étkezés költségeinek gondját.

Elhatározta az ÉME azt is, hogy néhány *Nagy József* nyomdász, a Hajdúföld kötelelességteljesítése közben elhunyt, derék tordelőjének árva fiát az egyesület költségén taníttatja tovább.

Bajelentette az elnök, hogy *Mohácsi Bartha János* MÁV főellenőr és neje képviselték az egyesületet, majd a gazdag program során előterjesztette, hogy a világhírű magyar biológus,

Méhely Lajos egyetemi tanár

megismétli októberben a multkori nagyszerű előadását s az ÉME a közeljövőben ismét *Impedans* taggyűlést rendez a *Bika dísztermében*.

Több fontos folyó ügy elintézése után, amelynek során számos egyesületnek és kulturális intézménynek szavaztak meg kisebb nagyobb se gelyeket, az ülés a késő esti órákban ért véget.

Négy vádlottat mentett fel a törvényszék betöréses lopás vádjára alól

Szabadlábrahelyezés félelmi vizsgálati fogság után

(A Hajdúföld tudósítójától.) A Magyar Ruhaipar, a MÁV és a magánosok terhére elkövetett többrendbeli lopások gyanúsítottjainak büntetésében, akik az év március 15-ike óta a debreceni ügyészségi fogház lakói, tegnap tartotta meg a törvényszék Jeney-tanácsa a folytatódó főtárgyalást. A szerdán kihallgatott tanúk vallomása és a bizonyítási eljárás befejezése után tegnap a perbeszédre került volna a sor, dr. *Gergics Károly* ügyészségi elnök azonban

egy tanu kihallgatását kérte,

aki igazolni tudja, hogy amikor a vádlottakat a rendőrségről az ügyészséghez kísérték, azok olyan kijelentést tettek volna, hogy a törvényszéki főtárgyaláson mindent le fognak tagadni. A közvédelmi bejelentésére a védők is újabb tanukat jelentettek be, a bíróság azonban csak az ügyész és *Molndr György* vádlott védője által bejelentett tanúk kihallgatását rendelte el. *Kaszás Gábor* raktári munkás az elnök kérdésére előadta, hogy a kérdéses alkalommal 2 napi kihágási büntetését töltötte ki épen a rendőrségen és a vádlottak átkísérése alkalmával a felhalmozott bűnjelkeket egy kőzöcskőre rakták, amit ő húzott át a törvényszékhez. Utközben hallotta, amikor a vádlottak beszélgettek egymásközül és a következőket mondták:

„miután egy sem mi követjük el a lopásokat, nem is vállalhatjuk magunkra.”

Majd amikor azt mondta *Varga Sándornak*, hogy: „na Sanyi most nem szabadulsz meg”, *Varga* ismét csak azt mondta, hogy nem tud a lopásokról s így nem fél, hogy lecsukják. Ezután a védelem által bejelentett *Berecz Balintot* hallgatta ki a törvényszék. A tanu azt igazolta, hogy a *Molndr György* megbízásából bevásárló *Sáfránnyal* találkozott Budapesten és látta az általa vásárolt bűnjelkeket, amelyeket felismeri is vél a bűnjelke közöt.

A tanú kihallgatások befejezése után a perbeszédre került a sor. Dr. *Gergics Károly* ügyészségi elnök teljes alapossggal felépített vádbeszédében a vádlottak szigorú megbüntetését kérte. Majd a védőbeszéd elhangzása után, melyben a védők felmentést, illetőleg az egyik vádlott védője legalább is enyhe büntetést kértek, vagyis, hogy a büntetés a már letöltött 6 hónapi vizsgálati fogsággal kitöltött legyen, ítélelhozatalra vonult vissza a bíróság. Félórai tanácskozás után pontban 12 órakor hirdette ki *Jeney Sándor* tanácselnök a bíróság ítéletét, mely szerint

az összes vádlottakat az ellenük emelt vád alól felmentli

és elrendeli azonnali szabadlábra

való helyezésüket. A bíróság, miután a főtárgyalás és a bizonyítási eljárás során csak gyanúkokat talált és semmi kétségtelenül igazoló tény nem merült fel, ami a vádlottak bűnösségét igazolta volna,

felmentette őket az ellenük emelt vád alól.

Az ügyész a felmentés miatt felebezést jelentett be s így a nagyarányu bűnpernek a debreceni ítélőtábla előtt lesz folytatása.

Október elején lesz a frankper kuriai tárgyalása

Budapest, szept. 16. A Kuriára csütörtökön érkeztek meg a tábláról a frankper iratai és ma délelőtt ki is tüzték a frankügy kuriai tárgyalását.

A Kuria október 5-én kezdi meg a frankügy tárgyalását, melyen *Ráth Zsigmond* dr. a Kuria másodelnöke fog elnökölni. Az ügy előadója dr. *Meszlényi László* kuriai bíró lesz.

Levente segédoktatók vizsgája

(A Hajdúföld tudósítójától.) Vasárnap folyt le a DTE pályán a *Némethy Gyula* testnevelési főoktató által rendezett *Kereskedő Levente* segédoktatói tanfolyam vizsgája vitéz *Lépes Győző* ny. ezredes, testnevelési felügyelő, *Kovács* ny. alezredes, testnevelési vezető és *Némethy Gyula* testnevelési főoktató jelenlétében.

A vizsga tárgyat képező anyag 4 részből állt: rendgyakorlatok, svéd-torna, atletika és játék.

Megkapó szép látványt nyújtott a *Kereskedő Levente* Egyesület izléses egyenruhájában felsorakozott 48 levente. Ami első pillanatra szembe-tűnt, a páratlan fegyelmesség volt. A 13-14 éves segédoktatójelöltnök precíz vezényszavára is oly fegyelmel és tökéletességgel hajtották végre a 20-21 éves leventék a mozdulatokat, hogy észre vált volna bármely fegyelmezett csapatnak.

Az atletika különböző ágainak oktatását nem várt tudással és alapossggal mutatták be a növendékek.

Hogy mennyire várakozáson felüli volt a tanfolyam nívója, igazolja az a körülmény, hogy vitéz *Lépes Győző* felügyelő mindjárt a rendgyakorlatok közben szép beszéd kíséretében dicsérte meg a csapatot s ezzel egyidejűleg a legnagyobb elismerését fejezte ki *Némethy Gyula* főoktatónak, ki az egész tanfolyamot teljesen egyedül vezette.

A vizsgán megjelent 46 hallgató mind segédoktatói képesítést nyert.

Kovács ny. alezredes meleg szavakkal buzdította a leventéket erra a komoly munkára, mely most már, mint segédoktatókra vár.

Ezután *Némethy* testnevelési főoktató 10 jutalomkönyvet osztott ki.

A legjobban végzett 4 első levente nagy ezüst, kis ezüst, nagy bronz, kis bronz érem díjazásban részesült.

Ezután *Pethő Lajos*, a legjobban végzett segédoktató kilépett és szeretetteljes szavakkal adta át a tanfolyam résztvevőinek ajándékát, egy gyönyörű monogrammos arany pecsétgyűrűt, mint a szeretetük és hálájuk jelét *Némethy Gyula* testnevelési főoktatónak, ki meghatott hangon mondott köszönetet a kedves emlékéért.

A Himnusz elénekzésével és a *Nemzeti Hírszkegy* elmondásával a vizsga véget ért.

HIREK

1926 szeptember 17. (Péntek)
Prot. Ludmilla. Kath. Sz. Fer. s.

A Meteorológiai Intézet jelentése
Jólat: Egyelőre nyugtalan idő, némi hűvösödés és esetleg kevés esővel, később javulás várható.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig.
Városi múzeum 9-12-ig, 2-4-ig.
Gyógyászati közszüléjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-utca 18.), Arany György (Kossuth-u. 8.), Muraközy (Hunyady-utca 5.), Magyar Korona (Péterfia-utca 10.), Nádor (Szent Anna-utca 66.), Csokonai (Mester-utca 43.), Arany János (Ópálya-utca 77.).

— Uj tb. főmérnök. Dr. Hadházy Zsigmond főispán Zeleznik Gyula okleveles építész, aki már 2 éve áll a város szolgálatában, tiszteletbeli főmérnökké nevezte k.

— Kérelmek Debrecen jótékony közönségéhez. A Hajdúföld szerkesztőségének értésére juttott, hogy az egyik debreceni leányiskola tizenhatasrendűs legkiválóbb növendéke kétoldali tudósítványt kapott. — Ösvegy édesanyjának nagy nyomora miatt nem tudja magát gyógykezeltetni, holott az orvosok kétheti szanatóriumi kezelést rendeltek neki. A Hajdúföld szerkesztősége a szükséges 1.000.000 korona előteremtése érdekében Debrecen áldozatrakéssz magyarságához fordul segítségért és kéri a közönséget, hogy adományait juttassa el ma, pénteken délután a szerkesztőségi hivatalba.

— A tanyai iskolák munkáinak vállalatbaadása. A városi tanács tudvalevőleg egy határozott, hogy a három új tanyai iskola építését házi kezelésben, a műszaki ügyosztállyal végezteti el. Az ügyosztály ajánlatokat kért a különböző debreceni vállalkozóktól és a városi tanács a csütörtöki ülésén egy határozott, hogy a beérkezett ajánlatok alapján Csapos Jánosnak adja ki a munkát, mert ez a három iskolát 124 millió koronával olcsóbban építi fel, mint a többi vállalkozó.

— A házhelyes hadiözvegyek és hadirokkantak figyelmebe! Felhívjuk azokat a hadirokkantakat és hadiözvegyeket, akik szeptember 7-én a Nyuláson a házhelyet megkapták, hogy szeptember 19-én délután 3 órakor Böszörményi-ut 49. szám alatt az építkezés végezt okvelel jelenjenek meg. Az Előkészítő Bizottság.

— Szerencsétlenség a Szent Anna-utcai építkezésnél. Nyakuska József 45 éves munkás a Szent Anna-utcai városi bérház építésénél van alkalmazásban. A napokban rendszeres napi munkáját végezve, egy talicska mialtért lassított fel az emeletre. Utóközben megpihenve, kis idő múlva folytatni akarta útját, azonban a malteres talicska önsúlyánál fogva visszacsusszott és Nyakuskát mintegy 8 méter magasból a földre gurította. A napszamos kisebb szúrdásokat szenvedett.

— A kabai országos vásár. A kamara értesíti a vásároló kereskedőket és iparosokat, hogy a kabai országos vásárt szeptember 22-én tartják meg.

— Iskolakönyvek az összes iskolák részére újonnan vagy használtan beszerezhetők Antalfi József könyv- és papírkereskedésben. Szentanna és Varga-utca sarok.

— Selyemsujtás kalap a legújabb divat. Minden színben 150 ezer Kalapüzemben Plac-u. 9. (5)

Kommunista röpiratokkal árasztják el a szabolcsi és szatmári községeket

A Vági-párt ismét folytatja a bolsevik agitációt

(A Hajdúföld tudósítójától.) A szatmármegyei Hódász községben nagymennyiségű kommunista röpcédulát és nyomtatványt foglalt le a kántorjanoi csendőrsz.

A nyomozás megállapította, hogy a propagandairatokat

Schwarz Sándor zsidó agitátor terjesztette, aki a bolsevikiek világában Sarkadi néven ismeretes. A veszedelmes zsidó fiatalember már évek óta rendőri felügyelet alatt áll és a titkosan működő kommunista pártban címösszeírással foglalkozik. Sorra járva a szatmármegyei és szabolcsi községeket, feljegyezte a forradalmi hajlandóságu munkások címeit, akik valamennyien megkapták Budapestről a Vági-frakció gyűlési sajtótermékeit.

A lefoglalt röpiratok különböző

tartalmuk: „A királykérés Magyarországon.” „Nyílt levél a földművelők kasszához.” „Az európai egyesült államok.” „Európa rt.” „M. Beer: Haboru és internationalé.” „Uj föld-reformot!” Ezeket kívül nagy mennyiségben vannak meg a

Magyarországi Szociálista Munkás Párt

alakuló közgyűlésének kinyomatott jegyzőkönyveit s a tagfelvétellehez szükséges különböző nyomtatványok és blanketták.

A nyiregyházi kir. ügyészség szelvény vizsgálatot indított a kommunista propaganda-ügyben. Több gyanús egyéni őrizetbe vett, Schwarz ellen pedig, aki a szigorított ellenőrzés dacára elszökött, kiadta az elfogatási parancsot.

Tanácsi megállapítás szerint a város a legrosszabb helyen építi az új kétlakásos bérházat

Bérház a zsidogón — A Stabil kapta a munkát

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ismeretes, hogy a város a Rakovszky-utcán, a zsidogó közelében egy kétlakásos bérházat akar építeni, éppen olyat, mint a DMKE mellettiek. Az építésre meghirdették a pályázatot és a beérkezett ajánlatokat csütörtökön délelőtt fel is bontották, úgy hogy azok még aznap délelőtt a tanács elé kerültek. Összesen

négy generális ajánlat érkezett.

Stern Imre budapesti vállalkozó 648 a Stabil 780, Welwart és Kutassy 860, Stegmüller és Bisotka 996 millióért vállalkoznak az új bérház felépítésére. Mivel Stern Imre ajánlata Bersoss József műszaki főtanácsos szerint egyáltalán nem realis és a pályázó nem igazolta kellőképpen megbízhatóságát, a városi tanács úgy döntött, hogy a Stabil rt. nak adja a munkát.

Vásáry főjegyző — nagyon helyesen — megjegyezte, hogy a Rakovszky-utca az építkezés szempontjából a lehető legserencsétlenebb hely. Ha már a DMKE mellett nincs alkalmas terület, akkor a Wesselényi-téren kellett volna elhelyezni a bérházat.

— A közgyűlés az én távollétemben határozta el ezt a lehetetlen helyet — mondotta Magoss polgármester —, s engem is nagyon meglepett, hogy ide akarják építeni ezt a bérházat.

Végül azonban a területet illetőleg a tanács nem határozott semmit és így bár mindenki tisztában van azzal, hogy a Rakovszky-utca egyáltalán nem megfelelő az építkezés céljaira, mégis csak ide építik fel a bérházat, amely december 15-re készen is lesz.

Zsidó terményuzsorások fosztogatják a magyar falvak gazdaközönségét

Negyvenezer korona egy mázsa tengeriért — Fel kell állítani a terményértékesítő szövetkezeteket

(A Hajdúföld tudósítójától.) Gazdakörben állandó a panasz, hogy termésteleslegüket vagy egyáltalán nem képesek értékesíteni, vagy pedig csak olyan áron, ami a tényleges piaci áraknak nem felel meg és a termelési költségek fedezésére se elegendő. A falu népe ki van téve a lelketlen zsidó kufárok állandó zaklatásainak s mivel a gazda adóinak fizetésére és egyéb sürgős kiadásaira, való tekintettel, kénytelen természet a legelső zsidókereskedőnek eladni,

azok potom pénzért vásárolják össze a falun a gabonát.

A biharmegyei Nagykerék községben tartott faluszövetségi gyűlésen a gazdák kétségbeesve panaszolták, hogy aratáskor a falukat járó terményvásárló ügynökök métermézánként legfeljebb 200.000 koronáért voltak haj-

landók buzójukat megvenni, holott akkor a buza piaci ára 340—350 ezer korona között mozgott. Most ősszel pedig, hogy adóhátralékaikat fizetni tudják, kénytelenek

a lábón álló tengerit 40.000 koronás áron elveszteni, mert többet nem lgernek érte.

Az utolsó tizenkettedik órában vagyunk, amikor igazán a magyar gazdatársadalom körmére égett a terményértékesítés megszervezése. S ez legcélszerűbben csak a gabona-értékesítő szövetkezetek föllállításával érhető el. Ha a jövő esztendőben e téren nem történik valami kézzel fogható javulás, akkor a gazdatársadalom összetartásában és e célra való törekvéseiben igazán kételkednünk kell.

HIRDESSZEN A HAJDUFOLDBEN!

— Rádió-műsor. szeptember 17

Péntek, D. e. 9.30 és 12 Budapest. Hírek, közgazdaság. D. u. 1: Időjárás. 3: Hírek, közgazdaság. 5: Időjárás. 6.30: Gyálai Aladár és cigányzenekarok hangversenye, 6.45: A BHEV tiszti dal-körenek hangversenye. Vezényel: Hackel N. Lajos karigazgató. 1. a) Hackel: Ave Mária, b) Kúnc dalok. (Vegyeskar) 2. a) Gretchaninow: Bölcsődal, b) N. Rimsky-Korsakoff: A dalnok Éneki: S. Kring Olga. Zongorán kíséri Weinzierl Gitta. 3. a) Brahms: Lovon mentem... b) Francia dalok 1540-ből. (Vegyeskar). 7.40: Modern magyar költők anthológiája. (Vers, dal, szép próza) Közreműködnek: Gellért Lajos és Ürmösy Anikó. 1. Ady Endre novellája: „Béni, az apostol.” (Gellért) 2. a) Nadányi Zoltán: Falusiak... A herkály... b) Turcsányi Elek: Üzenem, c) Falu Tamás: Muzsomban... Fredrikáció, d) Kelet Arthur: Egi kertek. (Ürmösy Anikó), 3. a) Emőd Tamás-Nádor Mihály: Drága kincsem, sólyomocskám... b) Emőd Tamás-Szirmai Albert: Egy lépésre. (Ürmösy Anikó), 4. Karinty Frigyes novellája: „A vak esibe”. (Gellért), 5. a) Gellért Oszkár: Fától az erdő... Babavásár... b) Szegedi István: A léggömb... Szegény költő, c) Kosztolányi Dezso: Hugomat a bánat eljegyezte... Meg búzken valom, hogy magyar vagyok. (Ürmösy Anikó) 9: Koncz János hegedűművés hangversenye K. Keömley Blanka és Kosa György közreműködésével. 1 Mozart: C dur szonáta, 2. a) Schubert: Der Tod und das Mädchen, b) Schumann: Frühlingssnacht, c) Csiky: Bankodás, d) Dientz: Liliomszál, Eneki: K. Keömley Blanka, zongorán kíséri Kosa György, 3. Beethoven: Kreutzer szonáta: 4. a) Haendel-Hubay: Largo, b) Hubay: Saphir.

Külföld: Bécs (631 és 682.5) D. e. 11 és d. u. 4.15: Hangverseny. 8: Die deutschen Kleinstaedter. Közébusz vigjátéka 4 felvonásban. Berlin (504 és 571.) D. u. 4.30: A rádiózenekar hangversenye. 7.25: Történelmi előadás 8.30: Szavalo- és dalest. 9.30: Zongorasonáták, 10.30—12: Tanczene. Hamburg (692.5) D. u. 6: Vig óra. 8: Theodor Storm-est 10: Hangverseny. Boroszló (418.) D. u. 4.30: Ballett surtók. 8.15: Wilde est. 9.10: Firenci tragédia. Dráma 1 felvonásban. Lipsce (452.) D. u. 4.30—5.15 és 5.30—6: Hangverseny. 10: Kabaré-est. Róma (4.5) D. u. 5: Felolvasás. 5.30: Jazz-band. 9.25: Könyvt. zene. Humoros-est. Toulouse (365) D. u. 4: Hangverseny. 6: Előadás. 7: Zene. 8.40: Felolvasás. 9: Zene. 10: Taka-est.

— Baleset a Máv. műhelyben. Antalfi József 28 éves Máv. gépjávitó-beli tűzikoóvos tegnap délután egy gépdugattyut javított. Szerelés közben a dugattyu kiesépdött és Antalfi oszloján egy 6 centiméteres sebet ejtett. A kihívott mentők részvételével az első segélyben, majd kiszállították a sebészeti klinikára, ahol bevarrták a sebet. Az operáció után a szerencsétlenül járt tűzikoóvosot hazaszállították Kisfaludy-utca 25. szám alatti lakására.

— Orvosi hír. Dr. Engel Ignác nyaralásból hazaérkezett és rendelését megkezdte.

— A dohánytermékek nagygyűlése Nyiregyháza. Szeptember 19-én délelőtt 10 órakor tartja Nyiregyháza nagygyűlést a Dohánytermékek Országos Egyesülete a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével a vármegyeház nagytermében. Tárgyalni fogják a magnemesítés, a dohányzsinog beszerzés, a jég elleni biztosítás kérdését és a dohányárak biztos alapokra való fektetését, mert a termékek, kik hosszu évekre megterheltek befektetési hitelekkel gazdaságaikat, befektetésüket nem látják biztosítottnak a mai áringadozások mellett. A Koronában tartandó társas ebéden való részvétel a Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (vármegyeháza, földszint 33., telefon 118.) jelentendő be.

— Diáksapkák minden iskolához (zék, zöld, fekete, barna) 30 ezerért. Kucsár, Kalvinter.

— Iskolakönyvek és taneszközök legolcsóbb beszerzési forrása: Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés, Ferenc József-ut 8.

— Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden újságárusnál.

Korbély József meghalt. A debreceni keresztyén magyar társadalom ismét temetésre készül. Az uralmi község egyik jószágos lelkű és köztisztelőben álló nagyszonyja, **Korbély József** kormányfőtanácsos felesége pár heti betegeskedés után elhunyt. Halála városszerte óriási megdöbbenést és általános részvételt keltett. Akik ismerték szeretetreméltó egyéniségét, finom lelkületét és hazáját, családját egyaránt szerető élethivatását, melynek boldogulására egész életét rajongó hittel és lelkesedéssel áldozta fel, azoknak szívében **Korbély József** emléke sokáig élni fog. Az elhunyt igazi példaképe volt a régi magyar világ nagyszonyjainak. Pár héttel ezelőtt betegeskedni kezdett, életét azonban sem a családi környezet féltő és önfeláldozó szeretete, sem a gondos klinikai ápolás nem tudta megmenteni. Temetése szombaton délután 3 órakor fog végbemenni az uralmi község általános részvételével kísérvé. A gyászbeszédet **Korbély József** és családja a következő jelentést adta ki:

Korbély József és leánya, Viola vőlegényével, Fejér Kálmánnal mind maguk, mind a Fráter-, Szilágyi-, Nadányi- és Mikolczy-család nevében fájdalmas szívvel tudatják, hogy a legjobb feleség, a páratlan jó anya és nemesszívű rokon, **Korbély József szül. Fráter Viola** 34 évig tartó boldog házasságot, hosszabb betegeskedés, két héttel ezelőtt szünetelés után Debrecenben 1926 szeptember 16-án délután 1 és fél órakor jobblétre szenderült. Itt hagyott bennünket, hogy viszontlással a harctérre elesett, forrón szeretett hős fiát! A meghaldogult földi parait Debrecenben 1926 szeptember 18-án délután 3 órakor a Vörösmarty utca 4. számú gyászszertől a református egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai református temetőben fogják az anyaföldnek átadni. Debrecen, 1926 szeptember 16. Emlékét hálás kegyelettel fogjuk megőrizni. Testvérei: özv. Magyar Géza Fráter Margit családjával. Fráter Barnabás családjával Fráter Jenő családjával. Sógornői: özv. Urbán Endréné Korbély Pirokska. Özv. Fráter Ákosné Sinay Mariska leányával.

A szovjet hamis pénzeket nyomtat. Bukarestből jelentük: A *Politica* című lap szerint Oroszországból olyan híreket kaptak az oláh hatóságok, hogy a moszkvai államnyomdában nagymennyiségű hamis dollár, font és aranyárka bankjegyet készítenek.

Különös bírói ítélet Newyorkban. Egy newyorki rendőrbíró a napokban két férfi felett ítélték, akiknek az volt a bűntük, hogy lovakat félóra hosszat takaró nélkül hagyták az esőben állni. *Arra ítélem önöket* — mondta a bíró — *hogy ugyanannyi ideig álljanak földetlen felsőre telt az esőben, mint a szegény lovak.* A két férfi kétkedő mosollyal távozott, mert nem hitte el, hogy a középkori büntetést csakugyan végrehajtsák. A legközelebbi eső napon azonban rendőrök cipelték ki őket lakásukból és egy hidon pellengérhez kötözve, félóra hosszat kellett a zuhogó zaporban állniuk.

Pályázati hirdetés. A törvényszék elnöke a debreceni kir. törvényszéknél 2. a debreceni kir. járásbírósnál több kiemelt díjnoki állásra pályázatot nyit azzal, hogy az alkalmazás egyelőre 3 hónap tartamára szól. Az állások betöltésénél a rendelkezési állományba helyezettek és a létszámkapasztás folytán a közszolgálatból már korábban elbocsátottak — ha az álláshoz megkivánt feltételeknek megfelelnek —, más pályázattal szemben tényleg részesülnek. A szabályszerű kérvényeket az illető bíróság elnökénél kell személyesen benyújtani.

Olaszul tanulni óhajtok egyetemi könyvtárban jelentkezheinek Simonffy-utca 2. C. II. em.

Heim Matild kalapszalomban modellek allandóan nagy választékban, Piac 88. Udvarban jobbra.

Aranyhomokot fedeztek fel egy nyárádmenti magyar kurián

(A Hajdúföld tudósítójától.) Két hónappal ezelőtt egy marosvásárhelyiekből álló kiránduló csapat közszenmintát hozott be Vásárhelyre. A közszenet **Deményháza** környékén találták egy kis patak medrében. Megvizsgálták és megállapították, hogy

minőségére nézve a petroszényi szénnel velekedik.

Ennél a közszenrétegnél azonban sokkal fontosabb és jelentősebb az a felfedezés, amelyet egy **Szentlászló** község melletti kurián tett a boldog tulajdonos. *Gd! Elek* volt szőlészeti

és borászati felügyelő ugyanis gyümölcsöskertjében egy régi épület alapjait kutatgatta. Egy alkalommal észrevette, hogy apró sárga szemek villognak ki a homokból. A tulajdonos megvizsgáltatta a homokot s kiderült, hogy

négy egyelék arany van a homokban.

A múlt hét péntekén már a lelőhelyen megkezdtek a próbamunkákat. A kaviczbányában most olyan rétegre akadtak, amelyeknek **arany-szemek** zsebkés hegyével is ki lehet választani a homok közül.

Nádudvaron titokzatos halálest ügyében nyomoznak

Hogy halt meg a 66 éves Csizmadia Lajos — Hirtelen halál, vagy gyilkosság

(A Hajdúföld tudósítójától.) **Csizmadia Lajos** 66 éves nádudvari módos gazdálkodó ez év május első napjaiban hirtelen elhunyt. Az idős ember, ki 1 és fél évvel ezelőtt nősült, s teljesen egészséges volt, éppen a halálát megelőző napon vizsgálta meg magát a debreceni klinikán, hol

teljesen egészségesnek találták.

Másnap, május 8-án délben hirtelen rosszullet fogta el, s rövid szenvedés után meghalt. Az orvosi lelet akkor szívizomhűdést állapított meg a halál okának.

Temetés után azt rebesgették a faluban, hogy

Csizmadia Lajos nem természetes halállal halt meg.

Mig végre egy névtelen följelentés folytán a debreceni kir. ügyészségtől az elmúlt napokban kiszállt dr. **Tóth János** vizsgálóbíró és dr. **Jákó** törvényszéki orvos, ki dr. **Kornhauser** Samu tb. járásorvos, községi orvossal **fölboncolta a kir. ügyészség rendeletére Csizmadia Lajos** holttestét. Most majd

a chemial vizsgálat fogja eldönteni, hogy tényleg bűntény történt e,

vagy pedig az emberek fantáziája színezte ki gyilkosságnak egy öreg ember természetes halálát.

Közérdekű levelek

— Kiki a maga háza előtt seperjen. Kaptuk a következő közérdekű levelet: Igen tisztelt Főszervező Úr! Engedelmet, hogy ismét a „közisztatóság” ellen ígatok, de nem hagyhatom szó nélkül azt az őskori szörnynek nevezhető seprőautomobilt, melynek hasznát és célszerűségét esideig sem tudtam megérteni. Az elmúlt éjszaka ugyanis utcai szobámuak nyitva hagytott ablakán irtózatos porfelleg tödült be egyenesen tüdőlebernyegeim felé. Fuldokolva ugrottam ki az ágyból és csakhamar fülrengető zakatolásnak lettem a szenvedő tanuja. Kiszült, hogy az ujjannan beszerzett seprőautomobil, ez a háromlábú *automobil* adon vagy, ha így tetszik: *seprőautomobil* működik a békésen nyugovó lakosok szakszerű felépreztetésén. Felpercnyi seprés után szerencsére lefeküdtem, mielőtt azonban elaludhattam volna, a robajos jármű ismét megjelent s ez a kis éjszakai idill 2 és 3 óra között *kilencszer* ismétlődött. Hajnalra ugyan elült a por, a seprőnek azonban az lett az eredménye, hogy ami papír és déli gyümölcs a szomszéd utcában hevert, mindet az ablakom alá hordta. *Kérdem ezennel:* mire való hat ez a közisztatósági jármű? És ha már megvan, miért használják egyáltalában? No és, ha használják, miért nem separtat városunk vesztősége a saját háza előtt? Tisztelettel: *egy tüdőbeteg háztulajdonos, akit egész éjszaka nem hagyott aludni a civilizáció zakatolása.*

— Javulóban a szerencsétlenül járt samsoni földműves állapotja. A vonat által szerdán elűtött **Rácz** Dániel 73 éves hajdusámsóni napszámot, akit súlyos zuzódásokkal szállítottak be Hajdusámsónból a sebészeti klinikára, tegnap délelőtt hallgatta ki dr. **Tóth Jenő** rendőrfogalmazó. Rácz eladta, hogy nagyot hall, ezenkívül a megvadult tehenektől is megijedt és nem vette észre a közeledő vonatot. Rácz állapotában javulás állott be s valószínűleg rövidesen gyógyultan hagyhatja el a klinikát.

Felhívás. Kérjük az üzlettulajdonosokat, hogy azon segéd és tanonc alkalmazottakat, kik 12—21 évesek és levente kötelesek, tehát hatóságilag felmentve nincsenek, okvetlen jelentkezésre utasítsák, mert a jelentkezettek a Kereskedelmi Betegségjelző névjegyzékéből ellenőriztük. A nem jelentkezők 1.000.000 kor. pénzbírságra büntetettek. Fenti hirdetés mindazon tisztviselőkre is vonatkozik, kik a 22-k életévükbe nem léptek. Városi vezetőség.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:
Péntek, szept. 17: Muzsikás Ferkó, operett B) bérlet.
Szombat, szept. 18: Darázs-fészek, vigjáték C) bérlet.
Vasárnap, szept. 19 én délután 3 fél órakor Muzsikás Ferkó operette. Olcsó helyarok — Este 8 órakor bérletszűnet. Darázs-fészek. Vigjáték. Rendes helyarok.
Hétfő, szept. 20-an A) bérlet: A cigánybáró. Operette. Halmos János a budapesti Városi színház tenoristájának felléptével.
Kedd, szept. 21-én B) bérlet: Hoffman meséi. Opera. Halmos János a budapesti Városi színház tenoristájának felléptével.
Szerda, szept. 22-én C) bérlet. Az ördög cimboraja. Dráma.
Csütörtök, szept. 23-án D) bérlet: Darázs-fészek. Vigjáték.
Péntek, szept. 24-én A) bérlet: Darázs-fészek. Vigjáték.

Lonczal Annie meghalt. Mint Budapestról jelenti a *Hajdúföld* tudósítója, **Gosztóni Kálmán**s, **Lonczal Annie**, aki korának egyik legszebb és leghíresebb operett-énekesnője volt, csütörtökön reggel hosszas szenvedés után meghalt.

Szülők figyelmébe!

Mielőtt gyermekruhát vásárol, feltétlenül keresse fel bizalommal a

HAJDUSÁGI

férfi- és gyermekruha áruházat, hol a legszebb kivitelű gyermekruhákat a legolcsóbban vásárolhatja

Piac-utca 68. szám alatt a vármegyeházzal szemben.

Mozgószínházak közleményei: Péntek, Szombat, Vasárnap

Világfilm! „Jákob fiai”. Modern regény egy kiűzött világból 9 felvonásban. A főszerepet Rudolf Schildkraut a legnagyobb Reinhart színész játssza, akinek Shylock alakítása világhíres. Klasszikus művészi játéka biztosítja a film sikerét, amihez magyban hosszjárul a téma meghatározó ereje. A budapesti 4 első mozgóban utolérhetően sikert ért el a műsor. Kisérő: „Remeo a mellényszobban”. Burleszk.

Vígjáték! Két sláger egy előadásban, még pedig: I. „Agglegények éjszakája” 7 felvonásban. Priscilla Dean szereplése a folytonos derű mellett erős művészi értéket ad a műben neveltető bonyolultabban oly gazdag filmnek. II. „Hét évig nem less szerencsém”. Burleszk 6 felvonásban az oly korán elhunyt vitaghirod filmkomikussal. Max Linderrel a vezető szerepben.

Szombat, Vasárnap

Henny Porten a közkeletű művész művészetének javát adja „Előszabadult a feleségem” 8 felvonásos vígjátékban. A pénznek hűtő hatását illusztrálja a műsor, amely leleményes és mulattató jeleket szakadatlan láncolata. — Kisérő: „M. A. R. H. A.” burleszk. Jönnék Tom Mix-szel: „Halálkelepce”, „A gyémánt rejtély”, „Miss Charleston”, „A fekete szemű kémnő”, „Rasula” és „Az ártatlanság szobra”.

TESTEDZÉS

Versenykiírás. A DKE szeptember 26-án délután 2 órai kezdettel klub-avató-versenyt rendez a hajdusoboszlói országúton, a következő versenysszámokkal: I. 40 kilométeres főverseny egy fordulóval, oly igazolt tagok részére, kik már versenyen résztvettek. Díjak: 1. Turulós nagyezüst, 2. nagyezüst, 3. kisézüst érem. II. 20 km. verseny egy fordulóval, kezdők részére. Résztvehet minden igazolt tag. Díjak: 1. bronzoros nagyezüst, 2. nagyezüst, 3. kisézüst, 4. bronzérem. III. 10 km. ifjúsági verseny egy fordulóval. Résztvehet minden 18 éven aluli igazolt tag. Díjak: 1. nagyezüst, 2. kisézüst, 3. bronzérem. IV. 10 km. rendőrtisztviselési verseny egy fordulóval, a m. kir. államrendőrség kerékpáros osztágra részére. Díjak: 1. nagyezüst, 2. kisézüst, 3. bronzérem. V. 5 km. verseny egyestűlen kívül állóknak, ezen bárki résztvehet. Díjak: 1. nagyezüst, 2. kisézüst, 3. bronzérem. A benevezéseket szeptember hó 25 én déli 12 órákor zárjuk le. Nevezések helye: Petőfi-tér 10. szám. Kis pipa vendéglő. Nevezési díj 80 fillér, (10 000 korona). Lévélcím: Petőfi-tér 10. Start és cél a Széchenyi-úti huszár-laktanyánál. A DKE vezetősége.

Schiffer József ügy, csiszolda és tükörgyártási telepe Csapó-utca 19. sz.

Nagy István puskaműves Debrecen, Vár-utca 9. sz.

A TÖZSDE

A korona Zürichben: 0.0072 50

Zürichi zárlati

Budapest 0.0072.50 Berlin 123.15, New York 517.56, London 2511.87, Páris 14.75, Milánó 18.75, Prága 1532, Belgrád 9.15, Varsó 3.75, Bukarest 2.62, Varsó 58, Bécs 73, Hollandia 207.47, Brüsszel 14.25

Hivatalos devizafolyamok:

Angol font 345.700-347.700 belga frank 1925-2005, cseh korona 2110-2120, dán korona 18.940-19.000 dinar 1256-1266, dollár 71000-71300, francia frank 1025-2105, hollandi forint 28555-28705, lengyel zloty 7800-8100, lea 854-388, leva 515-522, líra 2635-2615, német márk 16.971-17.081, osztrák schilling 10046-10086, norvég korona 15.625-15.675, svájci frank 13.800-13.850, svéd korona 19.070-19.130.

A nemesfémlelő az ületi tevékenység szűk keretei között mozgott. A magánforgalomban az ezüst egykoronást 5.000, a kétkoronást 11.000, a forintost 14.000, az ötkoronást 28.500 koronával jegyezték. Az ékszer-tőzsdén a szinarany grammjéért 47.800 koronát fizettek.

Gabonatőzsde

A készárúlelő a tőzsdéid első felében csak kisebb tételek cse-éleik gazdát a tegnap felszámre került árak alapján. A 77 kg-os tiszavidéki búzát 357.500-360.000 a 78 kg-os tiszavidéki búzát pedig 352-355.000 koronával jegyezték.

A rozspiacon a forgalom szűk keretek között mozog, mert a külföldi piacok részéről még mindig nem indult meg a vásárlás, amelyre a piac nagyon számít. A ress ára 247.500 korona körül mozog.

A liszt- és őrleménypiacon ugy a főváros, mint a vidéki malomok továbbra is érvényben hagyták a 6550, illetően az 5800-6000 koronás duplanullás lisztalapon számított árakat.

A termények piacán a forgalom minimális s mivel a kínálat is jelentéktelen, az árakban sem történik jelentékenyebb változás. Az árpafélék piacán még névleges árak sem alakultak ki. A zabot 205-210.000 koronával jegyzik. A tengeripiacon az irányzat lanyhább s a tengerit 260-265.000 koronával kínálják anélkül azonban, hogy vevő jelenne.

A magpiac üzletlens.

Alluvásár.

A ferencvárosi nyílt sertésvásáron változatlan árak mellett az irányzat lanyha volt. Árak elősúly kilogrammonként: zsír-sertés 5 kg 15.500-15.750, Ila 15-15.250, fiatal nehéz 16.250-16.750, közep 16.400-16.600, könnyű 15.500-16.000, szedett közep 16.200-16.300, angol husz-sertés 18-21.000 korona.

Patkány-, egér-, poloska- és svábbogárirtó-szer

Törvényesen védve!

Nagyon olcsón kapható

STERN

festéküzlet Piac-utca 10. Bikával szemben

Hirdetményt

bocsátott ki a m. kir. debreceni vámörkerületi parancsnokság a szeptember hó 27-én 9 órákor nyilvános versenytárgyaláson eladásra kerülő kb. 1500 kg. kiselejtett cikkek hulladékanyagának megvételére tárgyában.

Érdeklődőknek a versenytárgyalásra vonatkozó tudnivalókra nézve az összes felvilágosításokat a vámörkerület gazdasági hivatala naponta 8-12 ig megadja. Péterfia utca 45. szám.

Mindenmü vadász fegyverek, fiobertek, pisztolyok javítása, átalakítása, baronitása, fegyver-ágyazások méret szerinti, jótállás mellett a legolcsóbban eszközöltemek. Új fegyverek, fiobertek, pisztolyok és lövedékek raktáron tartatnak a legolcsóbb napiarakon

APROHIRDETESEK

Lakás

Város központjában kertre nyíló tágas szoba bútorral vagy anélkül október 1-től házaspárnak vagy magánosoknak, ellátással vagy anélkül kiadó. Városháza trafik, Piac-utca. 49

Két nagy szoba bútorozva, vagy irodának, rendelőknek azonnal kiadó. Ügyvédi iroda Bathány-utca 14 960

Különbejárattal bútorozott szoba egyetemi hallgatóknak kiadó. Szegfű-utca 25. szám, 122

Vergakerlben két utcai szobás lakás mel-lek helyiségekkel 5 millióért átadó. Hook iroda, Szent Anna négy 15

Különbejárattal utcai, szép, tiszta bútorozott szoba kiadó. Török Bálint-utca 25. 129

Két utcai szoba előszobával október első-jétől kiadó. Péterfia-utca 35. 133

Egy szoba, konyhás lakást keresek. Lele-pést is fizetek. Értekezni vités dr Szilágyi iroda, Piac-utca 44. 132

Egy szoba, konyha kiadó azonnal Márk telep, Rigó-utca 21. 130

Ajánlat

Dílszaphkák minden iskolához kaphatók Szabo János férfitársboral ref. püspöki palota.

Iskolai író- és rajzszereket legolcsóbban vásárolhat Keszthely papírüzletében, Szentanna utca 2.

Ócska ruhát vess és elad Havas János Péterfia 30. 1129

KIRÁLY KÁVÉI

még is a legjobb a!

Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos.

Walter közelit, inget hófehéren mos, vasal Washa, Stomonify 55 1

Közéiskolai uri fiúkat teljes ellátásra fel-veszek. Özv. dr Jósza Ödönné Debrecen, Bathány-utca 11 104

File-és báronykalapok nagy választék-ban olcsón szereshetők be. Malta An-nánál, Csömöte-utca 10. 24

Gimnázistákat érettségig előkészít 20 éves gyakorlati Papp Gusztáv Eötvös-utca 48 125

Zongorázn tanítók, magyar nótákra is, hazhoz is elmegyek. Eötvös-u. 48 126

Zongorárat ad kívánatra zenében vizs-gáztul kezdőket és haladókat, akadé-miai módszer szerint tanító zongora-tanárnő. Cím a kiadóban, 8.

Tanári család fia középsikolai tanulót el-vállal elsőrendű ellátással, felügyelettel. Cím a kiadóhivatalban. 111

Zongorárat adok kezdőknek, haladók-nak, gyakorlókat is elfogadok. Ajtó-utca 2. 119

Pathányokat, akik ki akarják irtatni úgy-hogy többé ne legyen, azoktól kér meg-bizást Hovany vszky József martonhelyi körállatorvos debreceni gazdasági aka-démia nagyságos Halász Miklós gaz-dasági akadémiái tanár ur leveleivel az állatorvos ur címére. 124

Kimegyek helyben háshoz bárkinék, vi-dékre is, kárpitosmunka javítást elvé-gezni. Papp György kárpi os, Koszuth-utca 67. 127

Ötven millió koronát 10-15 millió téte-lekben házingatlanra első helyen beke-be ezés mellett kibehelyezek. Hock iroda, Szent Anna négy 18

Figyelem! Tankönyvcseré!

Ócska tankönyveit csekély ráfizetés el-lenben becserelem felsőbb osztályokra, vagy magas áron megvásárolom. Jó ál-lapotban levő iskolakönyveket féláron adok! Füzetek, táskák, könyvszíjak, ír-óeserek, rajzszekők, festékek, tusok és mindenféle papíraru a legolcsóbban. Iskolakönyvkötés vászonhátal 6-000 ko-rona Alföldi kanyv, papír, írószere-keskedés (Antiquarium) Debrecen, Piac-utca 75. sz. (Linoleummal szemben) 911

Cukrárszda, Koszuth-utca 22. szám, más vállalat miatt azonnal átadó. 134

Kereslet

Iskolás tanulólanýhát vagy fiut ellátásra elfogad ur család. Zongora van. Mik-lós-utca 21. 61

Eladás

Eladó hat darab kis hordó 1-2 hektórok két drát matrac és egy sz nyegazóv-szék. Megtekinthető d. e. 9-1-ig. Rá-kóczi-utca 4, földssint jobbra. 108

40 fűcsok berendezés eladó vagy üzletle-bérbeadó. Bethlen-utca 27. 118

Simenyl-ut 3. alatt leanderek eladók. 123

Hajdúszovát községben hét kat. holdas el-sőrendű feketeföld tanyával eladó. Hock iroda Szent Anna négy. 17

Modera beköltözhető családi ház eladó. Cím a kiadóhivatalban. 131

Eladó szép nagy rézcsillár 4 égővel 600 ezer korona, nagy inga óra prima szer-kezetű 800 ezer korona, gyönyörű Ma-donna kép széles, aranyozott keretben 500 ezer koronáért. Cím a kiadóhiva-talban. 158

Rádió Anód Telepek

60 voltos K 105 000 (garan-90 voltos K 145 000 (ciával.

Rádió üzlet Hunyadi-u. 14.

Helye a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat

TEGDES JÁNOS

Beli 100, vagy havi 400 ezer korona részletfizetésre is készít férfiöltönyt, téli kabátot, női kosztímöt vagy téli kabátot Péterfia-utca 42

MEGJELENTI

AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN HATALMAS IRREDENTA VERSKÖTETE

„A VÉRES KARDOT KÖRÜLHORDOZOM”

Kapható a „Hajdúföld” könyvostályában (Piac-utca 59. szám alatt) 40000 koronáért

MEGJELENTI

A könyvpiac szenzációja!

Ismét kapható a

TALMUD

Lwaszenszky Alfonz kitűnő magyar fordításában. — Függelék: „A Salchan Aruch”. Az ügyesség által elkobása után újbel engedélyezett szenzációs érdekességű for-dítás megvásárolható a „HAJDUFÖLD” könyvostályában. — Ára 40.000 korona.